

BØRNE- OG
UNDERVISNINGS-
MINISTERIET

TALEKORT – DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Samråd i Børne- og Undervisningsudvalget
Titel	Svar på samrådsspørgsmål D om manglende kompensation til kommunerne for øgede åbningstider i fritidstilbud ved afkortning af skoledagen
Målgruppe	Børne- og Undervisningsudvalget
Arrangør	Børne- og Undervisningsudvalget
Taletid	7-8 min.
Tid og sted	20. april 2023, kl. 10.15-11.15, i FT, lokale 2-011

Disposition

1. Indledning.....	1
2. Baggrunden for den konkrete model i lovforslaget.....	1
3. Kvalitet i skole og fritidstilbud	3
4. Vigtigheden af gode fritidstilbud	4
5. Afslutning	6

1. Indledning

- Mange tak til formanden og til Radikale Venstre, Lotte Rod, for at indkalde mig i samråd om kvalitet og sammenhæng i de mindste skoleelevers hverdag, når regeringen ønsker at forkorte skoledagen.
- Jeg deler egentlig interessen i at sikre kvalitet og sammenhæng – ikke mindst - i de yngste skoleelevers hverdag.
- Og har derfor set frem til at diskutere emnet og spørgsmålet i dag.

* * *

2. Baggrunden for den konkrete model i lovforslaget

- Lotte Rod henviser i sit spørgsmål til lovudkastet, der udmønter aftalen fra februar 2023 om at forlænge de udvidede frihedsgrader i folkeskolen i ét år. Frihedsgraderne giver blandt andet skoler og kommuner mulighed for at konvertere al understøttende undervisning til blandt andet to-voksen-ordninger.

- Baggrunden for aftalen var, at vi stod i en situation, hvor der relativt hurtigt skulle træffes en beslutning for at sikre klare rammer for skolerne.
- Skolerne var således allerede ved at planlægge skoleåret for 2023/2024. Og det kræver lovændring i indeværende folketingssamling, hvis frihedsgraderne skal videreføres.
- I forhold til de udvidede frihedsgrader svarer aftalen én-til-en til de muligheder, som skolerne også havde i skoleårene 2021/2022 og 2022/2023. Altså det igangværende.
- De frigivne ressourcer, som er betragtelige – hvis der omlægges understøttende undervisning – skal derfor forsat blive på skolen og bruges i undervisningen.
- Da vi traf beslutningen om at videreføre frihedsgraderne, var genkendelighed et vigtigt element. På grund af den korte implementeringstid på skolerne.
- Skolerne og kommunerne kender og har administreret efter de udvidede frihedsgrader de seneste to skoleår.
- Hvis man havde valgt at justere i frihedsgraderne, ville det risikere at skabe tvivl om fortolkningen og rækkevidden af lovforslaget. Under de givne omstændigheder tænkte jeg derfor, at det ikke ville være hensigtsmæssigt.

- Derudover er det værd at nævne, at muligheden for at afkorte skoleugen er frivillig. Skoler og kommunerne *kan vælge* at gøre brug af de udvidede frihedsgrader, men *skal* ikke. Så ville det heller ikke være frihedsgrader.
- Hvis kommunerne vurderer, at de ikke kan finansiere den udvidede åbningstid i fritidstilbuddene, når elevernes skoleuge forkortes, kan de vælge ikke at gøre brug af muligheden.
- Hvis kommunerne derimod vælger at benytte muligheden – og pasningsbehovet øges – og det vil jo være meget naturligt – så er det kommunernes ansvar at sikre de fornødne midler til at opretholde god kvalitet i fritidstilbuddene.

* * *

3. Kvalitet i skole og fritidstilbud

- Når vi i forligskredsen senere skal tage stilling til en permanent løsning for afkortning af skoleugen, er det vigtigt at holde sig for øje, hvordan vi understøtter kvalitet både i skole og fritidstilbuddene.
- I den forstand anerkender jeg egentlig det, som jeg betragter som den bagvedliggende bekymring bag samrådsspørgsmålet.

- Ministeriets årlige kortlægning af skoledagens længde viser, at størstedelen af de skoler, der har afkortet skoleugen, konverterer understøttende undervisning til to-voksen-ordninger.
- Og forskningen peger på, at to-voksen-ordninger kan have en række positive effekter på blandt andet elevernes læsefærdigheder og trivsel.
- Hvis ikke vi længere stiller krav om, at de frigivne ressourcer skal blive i undervisningen, risikerer vi derfor at svække kvaliteten i folkeskolen. Det var den anden side af diskussionen.

* * *

4. Vigtigheden af gode fritidstilbud

- Når det er sagt, så er jeg også meget optaget af, at vi har fritidstilbud af høj kvalitet.
- Fordi gode fritidstilbud styrker børnenes udvikling og evne til at indgå i vores samfund. I vores fællesskaber.
- Og i Danmark har vi også en lang tradition for, at børn og unge benytter sig af fritidstilbud efter skoledagen. Jeg synes også, at det er en god tradition, som jeg ikke tænker, at vi skal bryde med.

- Driften af fritidstilbud er en kommunal opgave inden for gældende lovmæssige rammer.
- Det er altså op til de enkelte kommuner at sikre god kvalitet i tilbuddene i henhold til de lokale behov og prioriteter.
- Der er ikke nogen tvivl om, at der er nogle fritidstilbud, der står over for større opgaver end andre.
- Nogle der også ligger i områder, hvor børn og unge på grund af sociale forhold har brug for ekstra støtte og måske også i særlig grad har behov for god voksenkontakt.
- Derfor er jeg også glad for, at det finanslovsforslag, der bliver forhandlet i de her dage, har fastholdt puljen til løft af fritidspædagogikken i områder med en høj andel af sårbare og udsatte børn.
- Det gør det muligt for kommunerne at ansætte mere personale i de tilbud, hvor behovet er størst og dermed løfte kvaliteten af fritidstilbud til de mest udsatte børn og unge.
- Lotte Rod spørger i samrådsspørgsmålet til kvalitet og sammenhæng i de mindste skoleelevers hverdag.
- Det har regeringen netop valgt også at prioritere ved at fastholde midlerne til finan-

siering af bedre mulighed for udsat skolestart og sænkelse af klasseloftet i de mindste klasser fra 28 til 26 elever.

- Fordi børn skal have den bedst mulige start på skolelivet. Og det skal midlerne hjælpe til.

* * *

5. Afslutning

- Frem mod sommerferien kommer jeg selv til – sammen med det, der hedder styregruppen i Sammen om Fritiden – at besøge en række fritidstilbud, så jeg også selv kan få nærmere indblik i udfordringerne og mulige tiltag på området.
- Jeg kender mest fritidsområdet fra min egen barndom og så det, som mine børn oplever i dag. Men det er nok ikke hele billedet.
- Jeg har også tænkt mig at trække på den viden, når vi skal finde en mere permanent løsning på afkorting af skoleugen og i det videre arbejde med at styrke fritidstilbuddene.
- Fordi ligesom spørgeren er jeg som sagt meget optaget af både de institutionelle rammer, men egentlig også fritidspædagogikkens indhold, som vores børn mødes af.

- Tak for ordet.